

Συνταγματικό Δίκαιο

Ενότητα 6: Αρχή του κοινωνικού κράτους

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Αρχή του κοινωνικού κράτους

Περιεχόμενα ενότητας

1. Έννοια και χαρακτηριστικά του κοινωνικού κράτους δικαίου.
2. Σχέση κράτους δικαίου και κοινωνικού κράτους.
3. Τάση αλληλοδιείσδυσης κράτους – κοινωνίας.

Σκοποί ενότητας

- Να φωτίσουμε την έννοια 'κράτος δικαίου'.
- Να διερευνήσουμε το περιεχόμενό της.
- Να την αντιδιαστείλουμε από την έννοια του 'κράτους δικαίου'.
- Να ερευνήσουμε τη νομική της φύση.
- Να εντοπίσουμε τις λειτουργίες της.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Έννοια του κοινωνικού κράτους

Έννοια

- Ως κοινωνικό κράτος μπορεί να νοηθεί εκείνο
 - που παρεμβαίνει στη λειτουργία της οικονομίας και της κοινωνίας,
 - προκειμένου να αμβλύνει τις ανισότητες,
 - αναδιανέμοντας το εθνικό εισόδημα σε όφελος των οικονομικά ασθενέστερων.
- Αναδιανεμητική παρέμβαση μετριάζει παρενέργειες της οικονομίας της αγοράς.
 - ⇒ νομιμοποίηση της πολιτικής εξουσίας.
- ιστορική απάντηση στις δομές του κράτους δικαίου.
- **παρεμβαίνουσα δικαιοσύνη.**

Κοινωνικό κράτος

- πρόκειται για μορφή κράτους με:
 - ασταθή χαρακτηριστικά,
 - ρευστές δομές και
 - ρέουσες λειτουργίες,
 - βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη και διαμόρφωση.
- Κράτος Δικαίου:
 - βεβαιότητα δικαίου, ακρίβεια και εμπέλεια.

Σχέση κράτους δικαίου και κοινωνικού κράτους

- κοινωνικό κράτος εντός του πλαισίου του κράτους δικαίου:
 - ⇒ *secundum legem & intra legem*.
- Κοινωνικό κράτος:
 - ⇒ σχετικοποίηση, όχι αναίρεση της διάκρισης κοινωνίας και κράτους.
 - διασφαλίζει δικαιότερη κοινωνική ισορροπία.

Κοινωνικό κράτος δικαίου

- Εξέλιξη του συνταγματικού κράτους.
- Μορφή πολιτειακής οργάνωσης.

Τάση αλληλοδιείσδυσης κράτους και κοινωνίας (1 από 2)

- **συμμετοχικό-δημοκρατικό:**
 - διεύρυνση της κοινωνικής βάσης του κράτους.
 - αναγνώριση δικαιωμάτων κοινωνικής συμμετοχής, συλλογικής αυτό-οργάνωσης και δράσης και επηρεασμού της πολιτικής βούλησης.
 - καθορισμός της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής του κράτους.
 - αναγνωρίζει θεσμικά τη διάρθρωση της κοινωνίας σε ομάδες συμφερόντων.
 - ≠ φιλελεύθερο = απέκλειε διαρθρωτικά την πολιτική εκπροσώπηση των επαγγελματικών συμφερόντων.

Τάση αλληλοδιείσδυσης κράτους και κοινωνίας (2 από 2)

- **Κοινωνικό κράτος:**
 - από κράτος νυχτοφύλακας σε **παρεμβατικό** κράτος ή κράτος **πρόνοιας**.
 - ενεργητική παρέμβασή του στους όρους επιβίωσης των ανθρώπων.
 - τυποποιείται με την αναγνώριση κοινωνικών δικαιωμάτων.
 - **επινεμητικός και παροχικός χαρακτήρας.**
 - αναγνώριση δικαιωμάτων για παροχές εκ μέρους του κράτους.
 - οργάνωση δημόσιων υπηρεσιών για ατομική και κοινωνική ευημερία.

(Μανιτάκης, Κράτος Δικαίου, 215)

Βιβλιογραφία

1. Ι. Ιγγλεζάκη, Κοινωνικό Κράτος Δικαίου – Υπό το πρίσμα της συνταγματικής αναθεώρησης του 2001 (άρθρο 25§1 Σ) και του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2005.
<http://search.lib.auth.gr/Record/523801>
2. Γ. Κατρούγκαλου, Το κοινωνικό κράτος της μεταβιομηχανικής εποχής. Θεσμοί παροχικής διοίκησης και κοινωνικά δικαιώματα στο σύγχρονο κόσμο, Αθήνα-Κομοτηνή, 1998. <http://search.lib.auth.gr/Record/430130>
3. Α. Μανιτάκη, Κράτος Δικαίου και δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 1994.
<http://search.lib.auth.gr/Record/223511>

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

Λίνα Παπαδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια
Συνταγματικού Δικαίου
Τμήμα Νομικής Σχολής ΑΠΘ

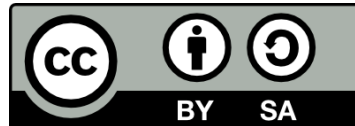
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Λίνα Παπαδοπούλου
«Συνταγματικό Δίκαιο, Αρχή του κοινωνικού κράτους». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:
<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS222/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

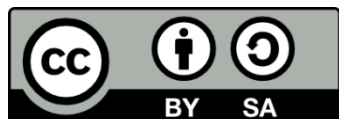
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Βασιλική Κόκοτα

Θεσσαλονίκη, 02/04/2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

